

«الْأَخْلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ»

دوستان در آن روز دشمن یکدیگرند، مگر پرهیزگاران. (سوره زخرف، آیه ۶۷)

ارتباط با دوست

قبلاً گفتیم که ارتباط‌های ما با همدیگه برای رفع نیازهای همدیگه‌ست. رفاقت هم برای برطرف کردن نیازهای متنوعی ایجاد می‌شه ولی فرقی با بقیه روابط، مهر و محبتی هست که بین دوتا دوست وجود داره. و به خاطر اینکه انسان یه موجود اجتماعی‌ه، همین دریافت محبت از جانب دوست هم از نیازهای انسان محسوب می‌شه. یکی دیگه از اون نیازها، نیاز به داشتن یک همراه و هم مسیره. یعنی رفیق تو خوشی‌ها و سختی‌های زندگی همراه و کمک رفیقش باشه و اون رو تنها نذاره.

داشتن دوست خوب خیلی اهمیت داره به طوری که امام علی(ع) می‌فرمایند: «ناتوان‌ترین مردم، کسی است که از به دست آوردن دوست ناتوان باشد و ناتوان‌تر از او کسی است که دوستی را که به دست آورده است، از دست بدهد». اما چرا دوست انقدر اهمیت داره؟ ما می‌تونیم با هر کسی رفیق بشیم؟

فرض کنید دو نفر توی ساحل هستند. یکی شون به جزیره الف سفر کنه و اون یکی به جزیره ب. می‌دونیم تو سفر دریایی، تنهایی سفر کردن کار هوشمندانه‌ای نیست و ممکنه مشکلاتی پیش بیاد که یک نفر نتونه از پشش بر بیاد. این دو نفر هم با هم حال می‌کنن و بدون توجه به اینکه مقصدهاشون خیلی با هم فرق داره تصمیم می‌گیرن با هم سفر کنن! حالا جفتشون توی یه قایق هستن و هر کدوم به سمتی که خودشون می‌خوان برن پارو می‌زنن. برای هممون واضحه که این دو نفر به مقصدهشون نمی‌رسن! مشکل اون جایی شروع شد که این دو نفر دقت نکردن که با چه کسی هم سفر می‌شن، وگرنه اگر دو تا همسفر مقصد یکسان داشتن، با سرعت و امنیت بیشتر به مقصد می‌رسیدن. رفاقت هم مثل اون قایق می‌مونه که اگه دو نفر هدفشون با هم یکی نباشه، اصل همراه شدنشون با همدیگه اشتباهه.

رفیق خوب می‌تونه آدم رو بسیار قوی‌تر کنه و اگر هدف دو دوست با هم یکی باشه، می‌تونن در تمام مراحل زندگیشون به هم دیگه کمک کنن. محبتی که بین دوتا رفیق وجود داره، علاوه بر اینکه باعث می‌شه از غم و تنهایی بیرون بیان، موجب می‌شه تاثیر گذاری بسیار زیادی روی هم دیگه داشته باشن. پیامبر اکرم (ص) می‌فرمایند: «انسان بر راه و روش دوست و همنشین، خو می‌گیرد». پس ما نمی‌تونیم با هر کسی رفیق بشیم! حتی وقتی می‌خوایم یک لباس بخریم، کلی می‌گردیم تا یک لباس قشنگ و مناسب خودمون پیدا کنیم، حالا انتخاب رفیق که جای خودش! وقتی که با یکی حال کردیم و خواستیم باهاش رفیق شیم اول باید فکر کنیم که اهداف و ارزش‌هامون با هم یکی هست یا نه؟ اصلاً در ادامه می‌تونیم با هم رفیق باشیم؟ و کلی سوال و معیار دیگه. علاوه بر اینکه انتخاب دوست خیلی مهمه، وقتی که با هم رفیق شدیم باید در برخی موقعیت‌ها دوستیمون رو بسنجیم. مثلاً تو سختی‌ها یا وقتی به دوستتون نیاز دارید، عمل دوستتون باعث می‌شه بفهمید این دوستی چقدر برات ارزش داره.

تسلسل

پس معلومه که باید از رفاقت با آدم‌هایی که اخلاقی‌های بد دارن دوری کنیم. چون که معاشرت باهاشون باعث می‌شه حتی اگر خودمون نخوایم، اخلاقشون به ما انتقال پیدا کنه. در قرآن کریم اشاره شده از سخنانی که گمراهانی که به عذاب دچار می‌شن می‌گن راجع به دوست بدشونه که اون‌ها رو از یاد خدا دور کرده: «يَا وَيْلَتَى لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا» ای وای بر من، کاش فلان (شخص گمراه) را دوست خود انتخاب نکرده بودم! (سوره فرقان، آیه ۲۸).

ما اگر بخوایم یه دوستی خوب در راه خدا داشته باشیم، باید معیارهامون رو هم با خواست خدا تنظیم کنیم. دوستی‌ای مورد پسند خداست که در اون رشد وجود داشته باشه و رفقا به هم در راه خدا کمک بکنند. همونطور که اشاره کردیم خداوند در قرآن می‌فرماید که همه دوستان در آخرت دشمن هم هستن مگر پرهیزگاران. پس خود نگهداری و پرهیزگاری دوست معیار خیلی مهمی برای دوستی جاودانست.

چالش چیه؟

خب حالا که مختصراً با «رفاقت» آشنا شدید، برای اینکه از پس این چالش بریاید و به مسیر ادامه بدید باید یه فعالیت متناسب با این موضوع انجام بدید تا شایستگی لازم رو کسب کنید. اما:

✓ یادتون نره قبلش حتما و حتما رهنمای مسیر - شماره ۲ رو با دقت خونده باشید (یا فیلمش رو دیده باشید).

✓ علاوه بر این، برای اینکه بتونید متناسب با موضوع، قالب خوبی انتخاب کنید، حتما رهنمای مسیر - شماره ۳ رو هم بخونید (یا فیلمش رو ببینید).

○ برای اینکه به درک دقیقتر و بهتری از مفهوم «رفاقت» برسید پیشنهاد میشه از منابع زیر هم کمک بگیرید:

- تفسیر نمونه. آیت الله مکارم شیرازی. ذیل آیه ۲۸ و ۲۹ سوره فرقان
- جاذبه و دافعه علی(ع). شهید مطهری. صفحه ۱۹ تا ۲۹
- مقاله قرآنی در باب دوستی. [دانشنامه اسلامی ویکی اهل البیت](#)

❖ دستتون بازه که با ایده‌پردازی و خلاقیت خودتون از مفاهیم **قرآنی** استفاده کنید و به شیوه‌ی مناسب بهشون بپردازید، اما ما هم چند پیشنهاد جزئی براتون داریم تا اگر کسی هیییییییچ ایده‌ای نداشت ازونا کمک بگیره! اما دقت کنید که اینا صرفاً چند پیشنهاد هستن برای کمک!

پس تلاش کنید خودتون ایده بزنید:

- پیشنهاد ۱: اجرای یک استندآپ در رابطه با تاثیرات دوستی و انتخاب اشتباه دوست.
- پیشنهاد ۲: ساخت یک پادکست با موضوع الگوهای دوستی و برادری درست.